

Field : Sport Sciences, Fine Arts

Type : Research Article

Received: 18.05.2017 - *Corrected*: 22.10.2017 - *Accepted*: 27.10.2017

Artistik Buz Pateni Kayan Kız ve Erkek Çocuklar İçin Giysi Tasarım Örnekleri

Mine CERANOĞLU¹, Feride GÜLER²

¹Giresun Üniversitesi, Şebinkarahisar Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Giresun, TÜRKİYE

²Ordu Üniversitesi, Fatsa Meslek Yüksekokulu, Ordu, TÜRKİYE

E-Posta: mine.ceranoglu@gmail.com

Öz

Artistik buz pateni; buzlu bir zeminde özel kıyafetler giyilerek müzik eşliğinde yapılan bir spor dalıdır. Görsel ve işitsel duylara hitap eden artistik buz pateni sporu, sanat ve sporu bünyesinde birleştirmekte ve çocukluğun erken yaşlarından itibaren disiplinli ve uzun süreli çalışmayı gerektirmektedir. Türkiye’de özellikle son otuz yıldır ilgi ve dikkat çeken sporlardan biri olan buz pateni, vücut esnekliği ve hareket serbestliği gelişimini desteklerken özellikle çocuklarda postür (vücudun sağlıklı duruşu) oluşumunda etkili olmaktadır. Çalışmada amaç, artistik buz pateni sporu hakkında bilgi vermek ve artistik buz pateni kayan kız ve erkek çocuklar için giysi tasarım örnekleri yapmaktır. Bu amaçla çalışmada betimsel yöntem kullanılmış ve nitel araştırmada veri toplama tekniklerinden doküman incelemesi yapılarak artistik buz pateni sporu hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca çalışmada çocuk vücutlarının dinamik hareketlerini engellemeyecek buz pateni giysi tasarımları yapılmıştır. Giysi tasarımları; silüet üzerine çizilmiş, sulu boya ve guaj boya tekniği ile boyanmıştır. Kız ve erkek çocuklar için yapılan tasarımlar arasından ikişer model örnek ürün olarak dikilmiştir. Çalışma çocuk vücutlarının sağlıklı ve estetik gelişimi açısından artistik buz pateni sporunu tanıtmak ve artistik buz patenine olan farkındalığı artırmak açısından önemlidir. Çalışma sonunda; sporcuların vücut özelliklerine uygun, yapılan spor ile uyumlu, estetik buz pateni giysilerinin tasarımı ve üretimi ile ilgili önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Artistik Buz Pateni, Çocuk, Giysi, Spor, Tasarım

Examples of Clothing Design for Girls and Boys with Figure Skating

Abstract

Figure skating is a branch of sports made by special clothes and accompanied by music on the icy ground. Figure skating appealing audiovisual senses incorporates art and sport and requires disciplined and long-term working from the early years of childhood. The figure skating, one of the most interesting and striking sport in Turkey in the last thirty years, are effective on the posture (healthy posture of the body) especially in children while promoting elasticity and freedom of movement. The aim of this study is to give information on figure skating and make the examples of clothing design for the both girls and boys doing this sport. For this purpose, descriptive method has been used in the study and a document has been examined from data collection techniques in qualitative research; so the information on figure skating has been given. In addition in this study, it has been designed the figure skating clothes which wouldn't restrict the dynamic movements of the child's body. These designs have been drawn on silhouette and painted with water colour and gouache paint. Two models from the designs made for girls and boys have been sewn as sample products. This study is important to introduce the figure skating sport in terms of the healthy and aesthetic development of the child's body and to raise awareness of the figure skating. At the end of this study, it has been made proposals with design and production of the aesthetic figure skating clothings which are suitable to body shapes of sporters, with coherent sport being done.

Keywords: Figure Skating, Child, Cloth, Sport, Design

Giriş

Spor; oyunlar, hareketler, yarışmalar vasıtasıyla insan bedenini fizikî yönüyle geliştirdiği gibi aynı zamanda insan seciyesini, egosunu, davranış niteliğini, psişik yapısını belirleyen bir bilim dalıdır (Güven, 2006: 62; Çelik ve Şahin, 2013: 469). Sporun insan gelişiminde en etkili olduğu dönem, çocukluk çağıdır (Muratlı, 1997: 101). Çocukluk çağından itibaren büyük bir özveri ve sabırla yapılan sporlardan biri de buz patenidir. Buz pateni, buzlu bir zeminde müzik, dans ve sporun büyük bir uyumu ile kızaklı ayakkabılarla yapılan ve çeşitli branşları bulunan bir spor dalıdır.

Buz pateni, çocuğun bedensel ve psikolojik gelişimini sağlarken, analitik düşünme yeteneklerini ve becerilerini de geliştirmektedir. İnsan sağlığı için son derece olumlu etkileri olan buz pateni, vücut esnekliğini ve hareket serbestliğinin gelişimini desteklerken özellikle çocuklarda postür oluşumunda etkili olmaktadır. Vücudun sağlıklı duruşunu ifade eden postür insan hayatında vücudun temel fonksiyonlarını sağlıklı olarak gerçekleştirmesine de katkıda bulunmaktadır. Buz pateni, çocukların rekabeti keyifli bir ortamda yaşamalarına olanak sağlamakta; aynı zamanda çevresine ve ailesine faydalı, özgüvenli nesiller yetişmesine katkı sağlamaktadır (<http://nilcim.blogspot.com.tr/2014/03/paten.html>, Erişim Tarihi: 10.05.2015).

Bugünlerde sanat, spor ve boş vakit aktivitesi olarak yapılan buz pateni, ilk olarak en az 3000 yıl öncesinde ulaşım amaçlı olarak gelişmiştir (Luik, 2000). 3000 yıl öncesinden daha fazla bir sürede soğuk Kuzey Avrupa bölgelerinde yaşayan insanlar, donmuş göl üzerinde yolculuk yapabilmek için buz üzerinde kullanılan araç ve gereçler geliştirmeye başlamıştır (Formenti ve Minetti, 2007: 1825).

Antik İskandinav destanları, ilk buz patenlerinin küçük tahta kızaklar olduğunu belirtmiştir; ancak bu görüşü destekleyen bir arkeolojik buluntuya rastlanılmamıştır. Diğer yandan birçok buluntu, Bronz Çağı'ndan beri Rusya'nın kuzey bölgelerinin bazılarında kullanılmış hayvan kemiklerinin olduğunu göstermektedir (Brown, 1959; Muhonen, 2005). Geyik ve at kemiklerinden veya mors dişlerinden şekillendirilmiş patenler, deri ayakkabılara iplerle bağlı olarak on yedi yüzyılı aşkın süredir Finlandiya ve İskandinavya'nın donmuş fiyortlarında (kıyı tipi) avlanmak için kullanılmıştır (Künzle Watson ve DeArmond, 2009: 1).

Resim 1. Soldan sağa kemik paten, metal bıçak ağızlı ilk tahta paten, 15. yüzyılda kullanılan paten, 18. yüzyılda kullanılan paten, modern bilinen paten (Formenti ve Minetti, 2007: 1827)

Resim 2 - 3. Günümüzde Kullanılan Patenler (Ceranoğlu Özel Koleksiyonu, 2015)

Buz pateni sporu, üç esas bölümden oluşmaktadır:

- Artistik Paten (Figür Pateni),
- Buz Hokeyi,
- Sürat Pateni (Short Track) (Tekelioğlu, 1982: 11).

Artistik buz pateni, figür pateni olarak da adlandırılmakta ve müzik, dans ve sporu bünyesinde birleştirmektedir. Esneklik, aerobik ve denge gibi unsurlara ihtiyaç duyan artistik buz pateni, son derece atletik ve estetik bir spor dalı olarak kabul edilmektedir. Artistik buz pateni kayan sporcuların giydikleri patenler ile buz hokeyi ve sürat pateni yapan sporcuların giydikleri patenler birbirinden farklı özelliktedir (Çömük, 2009: 3).

Resim 4. Soldan sağa artistik buz pateni, buz hokeyi pateni, sürat pateni (Çömük, 2009: 4)

Batı yarış sporlarında artistik buz pateni, uzun bir tarihe sahiptir. (Grau, 2010: 48). 14. yüzyılda patenlerin burun kısmının kıvrıklığından yararlanan Hollandalılar, tek ayaküstü kayarak artistik buz pateninin başlangıcını oluşturan yarım çemberler çizmeyi öğrenmiştir. Dünyanın ilk yapay buz pateni pisti, 1876 yılında Londra'da yapılmıştır. 1876'dan sonra da Almanya'da, Avusturya'da, Fransa'da, Amerika Birleşik Devletleri'nde ve Kanada'da benzer pistler yapılmaya başlanmıştır (Khatchatourov, 1993: 3 - 4).

Resim 5. Buz Pateni Salonunda (Ankara Belpa) Artistik Buz Pateni Kayan Çocuklar (Ceranoğlu Özel Koleksiyonu, 2015)

İlk uluslararası buz pateni yarışı, 1882 yılında Viyana’da gerçekleşmiştir. On yıl içinde artistik buz pateni sporunda gelişmiş bir organizasyon düzenlemek için International Skating Union (ISU) kurulmuştur. Bu kuruluşun web sitesine göre, uluslararası kış spor federasyonunda bu, onu en eski yönetim kurulu yapmaktadır. İlk başlarda erkek ayrıcalıklı olan bu sporun öncülerinden Norveçli Axel Paulsen (1855 - 1938), İsveçli Ulrich Salchow (1877 - 1949) ve Avustralyalı Alois Lutz (1898 - 1918), atlama repertuvarlarını yaratmada etkili olmuştur. Repertuvarların standartlarını sürdüren Paulsen, Salchow ve Lutz, yıllar içinde havada ekstra dönüşler dahil daha da karışık hareketler yapmıştır. Kadınlar, 1906’da resmi yarışmalara İsviçre’nin Davos şehrinde katılmıştır. Hatta onlar, hareketi uyduran 1957’nin Alman şampiyonunun ismini alan “Ina Bauer” gibi yeni figürlere isim vermişlerdir. 1908’de Rusya’nın Strasburg şehrinde çiftler için şampiyonluk uygulamaya koyulmuştur. Artistik buz pateni (kadınlar, erkekler, çiftler ve çeşitli figürler için), 1908’de Londra’da Olimpiyatın bir parçası olarak uygulanmıştır. Sonra 1924’te Fransa’nın Chamonix şehrinde ilk uygulanan Kış Olimpiyatları’nın bir parçası olmuştur. Buz dansı, resmi olarak 1976’da artistik buz pateninin ayrı bir branşı olarak kurulmuştur (Grau, 2010: 48).

Artistik buz pateninde yarışma alanları tekler (bayan ve erkek), çiftler, dans ve senkronize olarak dört temel alana ayrılmaktadır. Tekler kategorisindeki sporcular, birden çok dönüş içeren sıçrayışlar, spinler, hızlı ayak oyunları ve zarif estetik hareketleri birleştiren hem atletik hem de artistik bireysel bir performans sergilemektedir. Çiftler ve dans sporcuları, sadece junior (gençler) ve senior (büyükler) seviyelerinde bir bayan ve bir erkekten oluşan bir çift olarak yarışmakta; ancak yarışma programlarında farklılıklar bulunmaktadır. Dans sporcularında sıçramalar, spinler ve kaldırmalar sınırlıdır ve vals, tango gibi birçok klasik dans çeşidinden oluşmaktadır. Dans sporcuları, hem beraber hem de ayrı ayrı figürler sergileyebilir ve bu sporcular; ayak oyunları, ritm, hız, vücut düzgünlüğü ve doğru tekniğe konsantre olmaktadır. Çiftler ise yenilik geliştirmede serbesttirler, baş üzeri kaldırma hareketleri ile atma sıçrayışlarına sahiptirler. Yetenek gösteren figürleri beraber veya ayrı da olsa uyum içinde yaparlar ve yüksek riskteki atletik hareketlere konsantre olurlar. Senkronize figür pateni takımı ise uyum içinde performans sergileyen 12 - 20 patenciden oluşan zamanlama ve takımca ahengin önemli olduğu patenci takımıdır (Çömük, 2009: 4).

Başarılı, dinamik ve güvenli bir şekilde artistik buz pateni kayabilmek için öğrenilmesi gereken hareketler ve egzersizler şunlardır:

A) Doğru Kayma Duruşu: Dengeyi Geliştirme

- Denge Noktasını Sağlama
- Bir Patenden Diğereine Ağırlık Transferi

B) İç Kenar İtiş ve Akıcı Kayma: İleri Doğru Hareket

- Ardı Ardına İtiş Egzersizleri
- Çift Ayak Oturmak (The Dip)

C) Öne Frenler: Yavaşlama

- Pist Pariyerlerinde Tek Ayak Patinaj (Skid) Yapma
- Kar Sapanı Duruşu
- Hokey Freni
- T Duruşu Freni

D) Öne Kayma Hareketleri: Güven Kazanma

- Kaymadan Sonra Swizzle Hareketi Yapmak
- Durduğunuz Yerden Swizzle Hareketi Yapmak
- Engelli Slalom Hareketi
- Serbest Stil Slalom Hareketi
- Hokeyci Kavisi
- Öne Doğru Tek Ayak Kayma

E) Geri Kayma ve Durma (Fren): Seçenekleri İkiye Katlamak

- Pist Bariyerlerinden İtiş
- Geri Swizzle Hareketi
- Geri Wiggle Hareketi
- Tahterevalli (Teeter-Totter) İtişleri
- Tek Taraflı Geri Kar Sapanı Freni
- Tek Ayak Geri Kayma
- İtiş Yaparak Geri Kayma (Backward Stroking)

F) İtiş Yaparak İleri Kayma: (Kuvvetli İtiş Yapmak)

- Kuvvetli İtişler
- İtiş Yaparak İleri İç Kenar Kayma
- İtiş Yaparak İleri Dış Kenar Kayma
- İtiş Yaparak İleri Kayma İle Beraber Fren Yapma
- Kuvvetli İtişlerden Sonra Tek Ayak Kaymaya Geçiş

G) Ön Çaprazlar: Kavis Üzerinde İtiş

- Vücut Dörtgenin Önceden Döndürülmesi
- Kavis Üzerinde Kaykay İtişleri
- Tam Daire Kaykay İtişleri
- Başlangıç Seviyesi Ön Çaprazlar
- Peş Peşe Yarım Daireler veya 8 Şekil
- İleri Seviye Çaprazlar

H) Çift Ayak Dönüşler ve İleri İç Mohawk: Rotasyon Kontrolü

- Önden Geriye Çift Ayak Dönüş
- Öne Adım İle Çift Ayak Dönüş
- Pistin Bariyerlerinde Mohawk Denemesi
- Bariyerden Uzakta Mohawk Hareketi
- 180 Mohawk Dizisi
- 360 Mohawk Dizisi

İ) Geri Çaprazlar: Kavis Üzerinde Hız Kazanma

- Geri Kaykay İtişleri
- Geriye Uzun Kenar Kaymaları
- Başlangıç Düzeyi Geri Çaprazlar
- İleri Düzey Geri Çaprazlar
- Çift Ayak Yön Değiştirme
- Tek Ayak Üzerinde Geri Dış Kenar Kayarak Yön Değiştirme
- Geri Çaprazlarda Öne Çaprazların Birleştirilmesi ve Mohawk

J) Swingroll ve İleri Düzey Kenarlar: Kenar Kontrolü Geliştirme

- Ardı Ardına Swingroll
- Swingroll ve Mohawk Bağlantıları
- Yarım Daire İleri Düzey Kenarlar
- Tam Daire İleri Düzey Kenarlar

K) Üç Dönüşleri: Yön Değiştirmeler ve Kenarlar

- Bireysel Üç Dönüşleri
- Üç Dönüşleri İle Kombinasyonlar (Künzle Watson ve DeArmond, 2009: 1).

Türkiye’de Buz Pateni Sporu

Türkiye’de buz pateni sporu, Fehmi Tekelioğlu’nun ve arkadaşlarının gayreti üzerine gelişmiştir. Fehmi Tekelioğlu, 1962 yılına kadar doğal koşullarda donan havuzlarda paten kaydığını, 1963 yılında “Paris sur la Glace” adlı Fransız buz revüsünden (sahne gösterisi)

etkilendiğini ve patenin bambaşka bir şey olduğunu belirtmiştir. 1968 yılında bir kamuoyu oluşturarak yapay buz paten sahasına kavuşabilmek için on sekiz kişi ile birlikte Ankara Buz Pateni Spor Kulübü'nü açtıklarını ve 1972 yılında spor kulübünün resmiyete kavuştuğunu ifade etmiştir. Faaliyetlere devam ederken 1981 yılında Türkiye' de ilk defa paten sporunu gerçekleştirmiştir. Sonrasında federasyon kurulmuş, federasyonun ismi kış sporu olmuş ve kayakla birleşmiştir. Daha sonra kış sporları, buz sporları olmuş ve hokeyle birleşmiştir. Fehmi Tekelioğlu, isimlerinin 10 yıldan beri artistik buz pateni olarak devam ettiğini dile getirmiştir (Fehmi Tekelioğlu ile kişisel iletişim, 11.04.2015).

Resim 6. Fehmi Tekelioğlu (http://www.funonice.net/fehmi_tekelioglu.html, Erişim Tarihi: 20.06.2016)

Türkiye'den birçok sporcu, artistik buz pateni alanında yarışmalara katılarak ülkemizi temsil etmektedir. Tuğba Karademir, 1995 yılında aldığı Balkan birinciliği ile buz pateni alanında Türkiye'ye ilk altın madalyayı kazandırmıştır. Alper Uçar ve Partneri Alisa Agafonova, 2011 yılında Ünersiade'de artistik buz pateni dalında gümüş madalya kazanmıştır. 20 yaşlarındaki Çağla Demirsal ve Berk Akalın, buz pateninde Türkiye'ye çiftler kategorisindeki ilk madalyasını kazandırmış, Saraybosna Açık 2016 Artistik Buz Pateni Şampiyonası'nda bronz madalya elde etmiştir. Hobi olarak artistik buz patenine başlayan Naz Arıcı, Yetişkinler Artistik Buz Pateni Yarışması'nda Türkiye'ye üç kez altın madalya getirmiştir. Macaristan'ın başkenti Budapeşte'de yapılan European Criterium yarışmasının 4. Ayağı 27. Sportland Trophy'de 10 yaşındaki Efe Cetiz altın madalya; Defne Günce Kılıç ise gümüş madalya kazanmıştır (<http://www.hurriyet.com.tr/haberleri/artistik-buz-pateni>, Erişim Tarihi: 06.07.2017).

Resim 7. Tuğba Karademir (<http://www.radikal.com.tr/saglik/kis-olimpiyatlarinda-gururumuz-tugba-karademir-979793/>, Erişim Tarihi: 06.07.2017)

Resim 8. Alper Uçar ve Partneri Alisa Agafonova (Uçar Özel Koleksiyonu, 2014)

Resim 9. Çağla Demirsal ve Berk Akalın (<http://www.hurriyet.com.tr/haberleri/artistik-buz-pateni>, Erişim Tarihi: 06.07.2017)

Resim 10. Naz Arıcı (<http://www.hurriyet.com.tr/haberleri/artistik-buz-pateni>, Erişim Tarihi: 06.07.2017)

Resim 11 - 12. (<http://www.hurriyet.com.tr/haberleri/artistik-buz-pateni>, Erişim Tarihi: 06.07.2017)

Artistik Buz Pateni Giysi Özellikleri

Spor giysilerinde vücuda uygunluk, mevsime uygunluk, kumaş teknik özellikleri (ter emme, hava geçirgenlik vb.), renk, kesim ve model formu ve teknik dikiş özellikleri gibi birçok özellik göz önünde bulundurulması gereken noktalar. Sporcunun vücut yapısına uygun olmayan ve hareketlerini sınırlandıran spor giysileri, sporcunun performansını düşüreceği gibi yaralanma riskine de neden olabilir. Bu nedenle sporcunun başarısı için spor giysileri büyük önem taşımaktadır (Çivitçi ve Dengin, 2014: 557). Teknolojik gelişmelere paralel olarak sporcuların spor yaparken giydikleri giysilerden beklentileri; sağlamlık, tasarım, moda uygunluk, konfor gibi konularda daha da artmıştır (Devecioğlu ve Altıngül, 2011: 48; Oğlakçioğlu, vd., 2013: 33).

Uluslararası müsabakalarda sporcuların giydikleri giysiler, gerek kumaş gerekse model ve renk olarak ilgili spor dalı federasyonu tarafından belirlenmektedir. Özel olimpiyat kış sporları kurallarına göre; artistik buz pateni yarışmasında kayan bütün tekler (bayan ve erkek) ve çiftlerin giysileri, gösterişsiz, asil ve uygun olmalı, abartılı ve cafcıflı olmamalıdır; ancak giysiler seçilen müziğin karakterini yansıtmalıdır. Erkekler pantolon; kadınlar ise etek ya da

elbise giymeli, erkeklerin tayt giymesine izin verilmemelidir (<http://resources.specialolympics.org/article1.aspx>, Erişim Tarihi: 15.04.2017).

Artistik buz pateni giysilerinde esnek kumaşların (lycra polyester tül, süprem, dantel) kullanılması gerekmektedir. Günümüz artistik buz pateni giysilerinde; vücudun dinamik hareketlerini engellemeyecek rahat kesimli çağdaş tasarımlar ön planda tutulmaktadır ve genellikle mayo kesim üzerine elbiseler tasarlanmaktadır. “V” yaka, kayık yaka, sıfır yaka, “U” yaka gibi oyuntulu yakaların uygulandığı artistik buz pateni giysilerinde hakim yaka gibi takma yakalar da uygulanmaktadır. Buz pateni giysilerinde kullanılacak dikişlerin vücudu rahatsız etmeyecek şekilde seçilmesi ve dikiş ipliklerinin yumuşak bükümlü olmasına dikkat edilmesi gerekmektedir. Dikişlerin vücuda baskı yapmayacak şekilde olması, sağlık bakımından da çok önemlidir. Buz pateni giysilerinde uygulanan dikiş tekniklerinin seçiminde; kumaş özelliği, model ve kesim özelliği dikkate alınmaktadır. Buz pateni giysilerinde kullanılan kumaşlar esnek olduğu için genellikle zikzak ve overlok dikiş kullanılmaktadır. Günümüz buz pateni giysilerinde her türlü bezemeyi görmek mümkündür. Buz pateni giysilerindeki modellerin her geçen yıl artması ile giysilerdeki süsleme çeşitleri de zamanla artmaktadır. Giysilerin süslenmesinde yapıştırma swarovski taşlar, püsküller, kurdeleler vb. gereçler kullanılmaktadır. Giysilerde kullanılan süslemeler, patencilerin zevk ve beğenilerini karşılayacak ve onların iç dünyasını yansıtacak şekilde olmaktadır. Patencilerin iç dünyasını yansıtan süslemelerde bitkisel bezemeler (çiçek, dal, yaprak vb. motifler), figürlü bezemeler (kuş, balık vb. motifler), geometrik bezemeler (baklava, kare, dikdörtgen, çizgi vb. gibi) ve nesneli bezemeler (kurdele, fiyonk vb. gibi) konu olarak seçilmektedir. Makyaj ve saçlarda kullanılan aksesuarlar giysi ile bir bütünlük oluşturmalıdır (Ebru Ülker ile kişisel iletişim, 11.04.2015).

Buz pateni yarışmaları, müzik eşliğinde yapıldığı için dansın ya da gösterinin konusuna uygun giysilerle gerçekleştirilmektedir. Artistik buz pateni giysileri, programın tam olarak uygulanmasına engel olmuyor ve dikkatleri dağıtmıyorsa, hakemlerin vereceği notları etkilememektedir. Artistik buz pateni giysileri tasarlanırken şunlara dikkat edilmektedir:

- Giysilerde esnek kumaşlar kullanılmalıdır,
- Giysiler patencilerin yaşına, programa ve müziklerinin karakterine uygun olarak seçilmelidir,
- Sahnede hangi müzikle kayılıyorsa o müziğin etkisi giysilerde olmalıdır,
- Patencilerin duyguları buz pateni giysisi ile birlikte programa katılmalıdır,
- Branşlara göre giysilerdeki etek boylarına dikkat edilmelidir,
- Buz dansı kategorisinde çiftlerin kıyafetleri birbirine uyumlu olmalıdır,
- Çiftlerin cinsiyetlerine göre desen, renk, kumaş malzemesi ve süslemeler yönünden giysileri aynı olmalıdır (Fehmi Tekelioğlu ile kişisel iletişim, 11.04.2015).

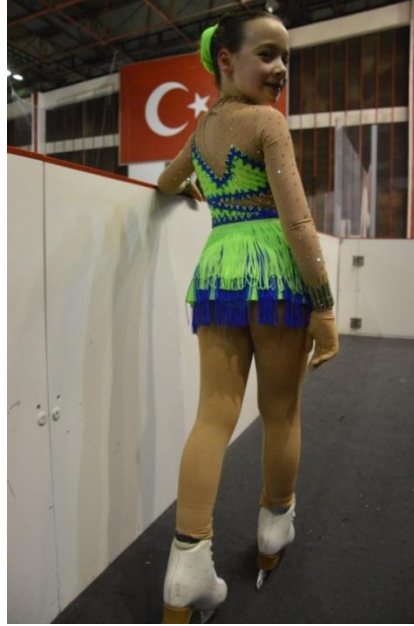
Bu bölümde araştırmaya katılan öğrencilerin demografik bilgileri ve sportmenlik davranışlarına ilişkin bulgular tablolar halinde verilmiştir.

Resim 13. Artistik Buz Pateni Giysisinde Kullanılan Kumaş, Dikiş Tekniği ve Yapıştırma Taş Örneği (Ceranoğlu Özel Koleksiyonu, 2015)

Resim 14 - 15. Artistik Buz Pateni Giysisinde Kullanılan Aksesuar Örnekleri (Ceranoğlu Özel Koleksiyonu, 2015)

Resim 16 - 17. Artistik Buz Pateni Tekler Kategorisinde Kayan Kız Çocuğun (İdil Kütükoğlu) Giysi Örneği (Ceranoğlu Özel Koleksiyonu, 2015)

Resim 18 - 19. Artistik Buz Pateni Tekler Kategorisinde Kayan Erkek Çocuğun (Sabri Bulut) Giysi Örneği (Ceranoğlu Özel Koleksiyonu, 2015)

Amaç ve Önem

Çalışmada amaç, artistik buz pateni sporu hakkında bilgi vermek ve artistik buz pateni kayan kız ve erkek çocuklar için giysi tasarım örnekleri yapmaktır. Bu çalışma, Türkiye’de çocukların zevkle yapabileceği sporlar arasında yer alan artistik buz patenine olan ilgi ve farkındalığı arttırması bakımından önemlidir.

Yöntem

Çalışmada, betimsel yöntem kullanılmış ve nitel araştırmada veri toplama tekniklerinden doküman incelemesi yapılarak; artistik buz pateni sporu hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca çalışmada, bilgilerin denemeli uygulamalarını kapsayan uygulamalı araştırma yöntemi seçilmiştir. Araştırmacılar tarafından kız ve erkek çocukları için artistik buz pateni giysi model çizimleri yapılmıştır. Kız ve erkek çocuklar için değişik formlarda tasarlanan çizimler arasından ikişer model, örnek ürün olarak dikilmiştir.

Artistik Buz Pateni Kayan Kız ve Erkek Çocuk Giysi Tasarım Örnekleri

Örnek 1.

Artistik buz pateni giysisi, mayo kesim üzerine elbise olarak tasarlanmıştır. Tasarlanan giysi; hakim yakalı, robalı, takma uzun kollu, bantlı ve belden dilimli parçalıdır. Giysinin süslemesinde bitkisel bezemelerden lale motifinin konu olarak seçilmesi ve süslemede yapıştırma swarovski taşların kullanılması düşünülmüştür. Tasarlanan giysiyi giyen sporcunun buz pateni kayarken Chopin'in "Spring Waltz" müziğini kullanması tercih edilmiştir.

Örnek 2.

Artistik buz pateni giysisi, mayo kesim üzerine elbise olarak tasarlanmıştır. Tasarlanan giysi; hakim yakalı, takma uzun kollu ve eteği belden volanlı parçalıdır. Giysinin süslemesinde geometrik bezemelerden dairenin ve bitkisel bezemelerden kıvrık dalın konu olarak seçilmesi ve süslemede yapıştırma swarovski taşların kullanılması düşünülmüştür. Tasarlanan giysiyi giyen sporcunun buz pateni kayarken Beethoven'ın "A Melody Of Tears" müziğini kullanması tercih edilmiştir.

Örnek 3.

Artistik buz pateni giysisi, mayo kesim üzerine elbise olarak tasarlanmıştır. Tasarlanan giysi; bağcık yakalı, takma uzun kollu ve eteği belden kat kat volanlı parçalıdır. Giysinin süslemesinde bitkisel bezemelerden çiçek motifinin ve geometrik bezemelerden kalın çizgilerin konu olarak seçilmesi ve süslemede yapıştırma swarovski taşların kullanılması düşünülmüştür. Tasarlanan giysiyi giyen sporcunun buz pateni kayarken Des'ree'nin "I'm Kissing You" müziğini kullanması tercih edilmiştir.

Örnek 4.

Artistik buz pateni giysisi, mayo kesim üzerine elbise olarak tasarlanmıştır. Tasarlanan giysi; hakim yakalı, takma uzun kollu ve önden arkaya yarım beden evazeli etek parçalıdır. Giysinin süslemesinde geometrik bezemelerden beşgenin konu olarak seçilmesi ve süslemede yapıştırma swarovski taşların kullanılması düşünülmüştür. Tasarlanan giysiyi giyen sporcunun buz pateni kayarken Frederic François Chopin'in "Waltz Rain" müziğini kullanması tercih edilmiştir.

Örnek 5.

Artistik buz pateni giysisi, mayo kesim üzerine elbise olarak tasarlanmıştır. Tasarlanan giysi; sıfır yakalı, takma uzun kollu ve bedeni iki farklı (buz ve ateşi temsil eden) parçalıdır. Giysinin süslemesinde figürlü bezemelerden buz ve ateşin konu olarak seçilmesi ve süslemede yapıştırma swarovski taşların kullanılması düşünülmüştür. Tasarlanan giysiyi giyen sporcunun buz pateni kayarken Ramin Djawadi'nin "Game of Thrones (buz ve ateşin şarkısı)" dizisinin jenerik müziğini kullanması tercih edilmiştir.

Örnek 6.

Artistik buz pateni giysisi, tulum olarak tasarlanmış ve tulumu aksesuarlardan kemerin tamamlaması düşünülmüştür. Tulum; hakim yakalı, takma uzun kollu ve klasik pantolon formudur. Giysinin süslemesinde figürlü bezemelerden buz ve ateşin konu olarak seçilmesi ve süslemede yapıştırma swarovski taşların kullanılması düşünülmüştür. Tasarlanan giysiyi giyen sporcunun buz pateni kayarken Ramin Djawadi'nin "Game of Thrones (buz ve ateşin şarkısı)" dizisinin jenerik müziğini kullanması tercih edilmiştir.

Örnek 7.

Artistik buz pateni giysisi, yelek ve pantolon olarak tasarlanmıştır. Yelek ve pantolonu aksesuarlardan papyon ve kollukların tamamlaması düşünülmüştür. Yelek; “V” yakalı, kruvaze kapamalı, önü belde bitmektedir ve arkası kuyrukludur. Pantolon, klasik pantolon formudur. Giysinin süslemesinde geometrik bezemelerden üçgenlerin konu olarak seçilmesi ve süslemede yapıştırma swarovski taşların kullanılması düşünülmüştür. Tasarlanan giysiyi giyen sporcunun buz pateni kayarken Dmitri Shostakovich’in “The Second Waltz” müziğini kullanması tercih edilmiştir.

Örnek 8.

Artistik buz pateni giysisi, bluz ve pantolon olarak tasarlanmıştır. Bluz ve pantolonu aksesuarlardan kuşağın tamamlaması düşünülmüştür. Bluz; hakim yakalı, patlı, robalı, takma uzun kollu, kol üstü ve kol ağzı büzgülü, manşetlidir. Pantolon, klasik pantolon formu ve double paçalıdır. Giysinin süslemesinde bitkisel bezemelerden minik çiçeğin konu olarak

seçilmesi ve süslemede yapıştırma swarovski taşların kullanılması düşünülmüştür. Tasarlanan giysiyi giyen sporcunun buz pateni kayarken Vargo'nun "The Moment" müziğini kullanması tercih edilmiştir.

Örnek 9.

Artistik buz pateni giysisi, bluz ve pantolon olarak tasarlanmıştır. Bluz; ön bedeni asimetric robalı, arka bedeni simetrik robalı, yuvarlak yakalı ve takma uzun kollu, etek ucu ve kol ağzı püsküllüdür. Pantolon, klasik pantolon formu ve kupludur. Giysinin süslemesinde geometrik bezemelerden zikzağın konu olarak seçilmesi ve süslemede püskül ve yapıştırma swarovski taşların kullanılması düşünülmüştür. Tasarlanan giysiyi giyen sporcunun buz pateni kayarken Havası'nın "The Road" müziğini kullanması tercih edilmiştir.

Örnek 10.

Artistik buz pateni giysisi, bluz ve pantolon olarak tasarlanmıştır. Bluz; ön ve arka bedeni asimetric kesimli, hakim yakalı ve takma uzun kollu, omuzu ve kol ağızı püsküllüdür. Pantolon, klasik pantolon formulu, korsajlı ve kupludur. Giysinin süslemesinde figürlü bezemelerden ateşin konu olarak seçilmesi ve süslemede püskül ve yapıştırma swarovski taşların kullanılması düşünülmüştür. Tasarlanan giysiyi giyen sporcunun buz pateni kayarken William Joseph'in piyanosu ile çaldığı Metallica'ya ait "Nothing Else Matters" müziğini kullanması tercih edilmiştir.

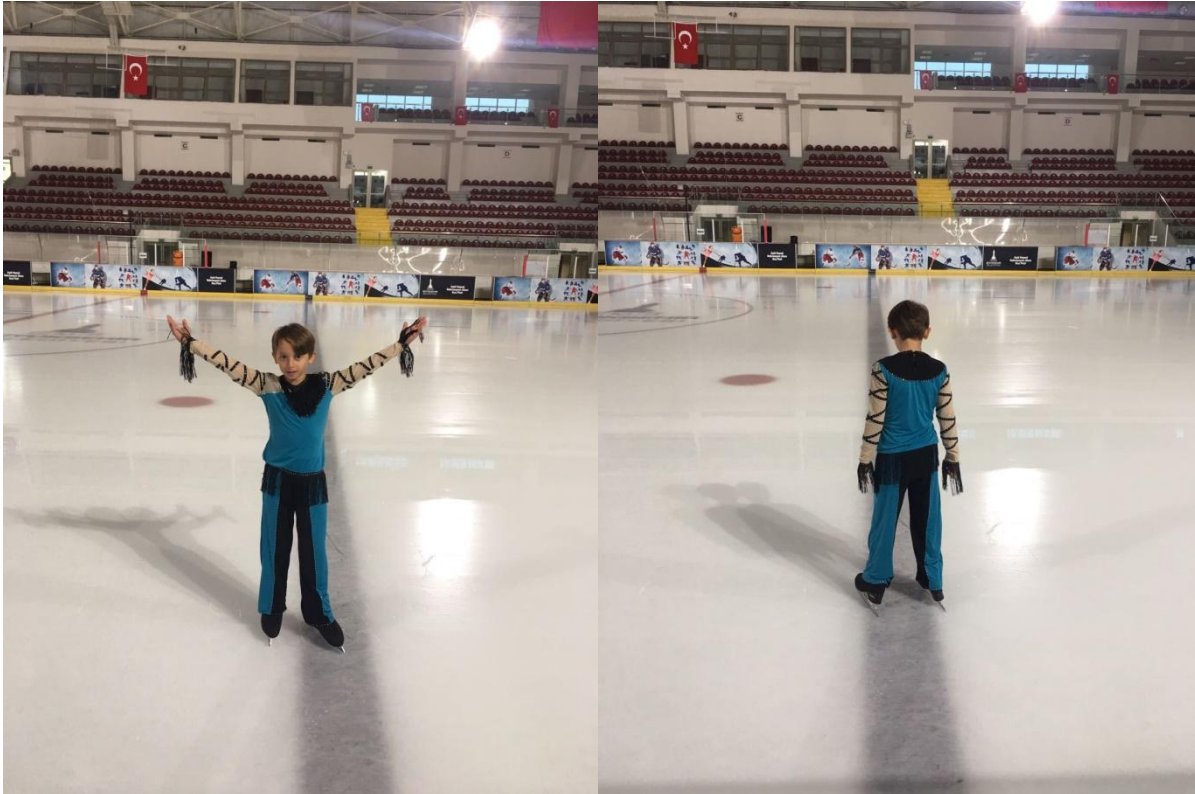
Örnek Olarak Dikilen Artistik Buz Pateni Giysileri

Resim 20 - 21. Kız Çocuğu İçin Tasarlanmış Artistik Buz Pateni Giysisinin Önden ve Arkadan Görünümü (Güler Özel Koleksiyonu, 2017)

Resim 22 - 23. Kız Çocuğu İçin Tasarlanmış Artistik Buz Pateni Giysisinin Önden ve Arkadan Görünümü (Güler Özel Koleksiyonu, 2017)

Resim 24 - 25. Erkek Çocuğu İçin Tasarlanmış Artistik Buz Pateni Giysisinin Önden ve Arkadan Görünümü (Güler Özel Koleksiyonu, 2017)

Sonuç

Oldukça köklü bir tarihe sahip olan buz pateni sporu, günümüzde yapılan sanatsal sporlar arasında yer almaktadır. Arslan'da (2012: 8) buz pateninin, en zarif ve en estetik sporlardan biri olduğunu, hızlı hareketleri ve hemen göze çarpmayan ince değişimleri içerdiğini belirterek bu görüşü desteklemektedir. Artistik buz pateni, olimpiyat yarışmasında yapılan sporlardan biridir ve tek, çift ya da grup olarak buz üstünde dönüş, atlayış, kaldırış, adım dizisi gibi birçok hareketle kayılmaktadır. Son otuz yılda teknik ve artistik açıdan büyük ilerleme gösteren artistik buz pateni sporuna insanların olan farkındalığı, katılımı ve ilgisi oldukça artmıştır.

Artistik buz pateni sporu yapan çocukların vücutları estetik ve elastikiyet yönünden sağlıklı bir şekilde gelişmektedir. Paten kayan çocuklar, dans ve müzik ile iç içe zaman geçirdikleri için de sanatsal yönden de gelişim göstermektedir.

Bu çalışmada; artistik buz pateni kayan kız ve erkek çocuklar için beş giysi tasarımı silüet üzerine çizilmiş ve bu tasarımlar arasından ikişer model örnek olarak dikilmiştir. Örnek dikilen ürünler için sıcak ve canlı renkli esnek kumaşlar kullanılmıştır. Örnek ürünlerde modern, yapılan spor ile uyumlu model kesim tekniği uygulanmış, ürünlerin dikiminde zikzak dikiş tekniği kullanılmıştır. Giysilerin süslenmesinde bitkisel ve figürlü bezemeler konu olarak seçilmiş ve süslemede swarovski yapıştırma taşlar ve püsküller kullanılmıştır.

Artistik buz pateninin Türkiye'de daha geniş kitlelere duyurulması ve çocukların küçük yaşlardan itibaren bu spora olan ilgisinin artırılması için şu önerilerde bulunulmuştur:

- Her ilde buz pateni salonları açılabilir,

- Eğitim kurularında bu spor ile ilgili tanıtım çalışmaları yapılabilir,
- Çocukların bu spora olan ilgisi için teşvikler artırılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Arslan, N. (2012). “Buz Pateninde Hakem Değerlendirmelerinin Genellenebilirlik Kuramı Ve Rasch Modeli İle İncelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Brown, N. (1959). Ice Skating, A History. London: Nicholas Kaye.
- Ceranoğlu, M. (2015). Artistik Buz Pateni Giysileri Konulu Fotoğraf Koleksiyonu.
- Çelik, A. ve Şahin, M. (2013). “Spor ve Çocuk Gelişimi”, The Journal of Academic Social Science Studies, Volume 6 Issue 1, p. 467 - 478.
- Çivitçi, Ş. ve Dengin S. (2014). “Koşu Giysileri Konforunun Kullanıcılar Tarafından Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma”, International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS), 553 - 569.
- Çömük, N. (2009). Buz Pateni Yapan Bayan Sporcuların Fiziksel Performans Düzeylerinin İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Devecioğlu S, Altıngül O (2011). “Spor Teknolojilerinde İnovasyon”, 6th International Advanced Technologies Symposium (LATS’11), Elazığ (16 - 18 Mayıs), s. 46 - 49.
- Formenti F.& Minetti, A. E. (2007). “Human locomotion on ice: the evolution of ice-skating energetics through history” The Journal Of Experimental Biology, 1825 - 1833.
- Grau, A. (2010). Figure Skating and the Anthropology of Dance: The Case of Oksana Domnina and Maxim Shabalin, Anthropological Notebooks 16 (3): 39 - 59. ISSN 1408-032X
- Güler, F. (2017). Artistik Buz Pateni Giysileri Konulu Fotoğraf Koleksiyonu.
- Güven, G. (2006). “Kütahya’daki Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Oyun ve Spor Programlarının İncelenip Değerlendirilmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Khatchatourov, L. (1993). Figüratif Buz Pateni Eğitimi ve Uygulanan Teknikler, İstanbul: Altuğ Matbaacılık.
- Künzle - Watson, K. Ve Dearmond, J. S. (2009). Buz Pateni, Çeviren: Mengü Tunçay, Ankara: Eflatun Yayınevi.
- Luik, H. (2000). Luust uisud Eesti arheoloogilises leiumaterjalis. Eesti Arheoloogia Ajakiri 4, 129-150.
- Muhonen, T. (2005). Bone skates. In Historia. Vol. 1, pp. 42 - 45. Forssa, Finland: Stora Kustannus Oy.
- Muratlı, S. (1997). Çocuk ve Spor, Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- Oğlakçioğlu N, İllez A A, Erdoğan Ç, Marmaralı A, Güner M (2013). Bisikletçi Giysilerinde Dikim İşleminin Isıl Konfor Özelliklerine Etkisi. Tekstil ve Mühendis, 20 (90), 32-41.
- Tekelioğlu, F. (1982). Buz Pateninde Temel İlkeler, Ankara: Madımak Ofset.
- Tekelioğlu, F. (2015). Artistik Buz Pateni Spor Konulu Görüşme, Ankara, Görüşme Tarihi: 11.04.2015.
- Uçar, A. (2014). Artistik Buz Pateni Kişisel Fotoğraf Koleksiyonu.

Ülker, E. (2015). Artistik Buz Pateni Giysilerinin Özellikleri Konulu Görüşme, Ankara. Görüşme Tarihi: 11.04.2015.

<http://nilcim.blogspot.com.tr/2014/03/paten.html>, Erişim Tarihi: 10.05.2015

<http://www.hurriyet.com.tr/haberleri/artistik-buz-pateni>, Erişim Tarihi: 06.07.2017.

<http://resources.specialolympics.org/article1.aspx>, Erişim Tarihi: 15.04.2017.